

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margittai József szerkesztő nevére küldendő.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvántartás és hirdetések.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

Hirdetések még elfogadottak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Hornöl. Brűnben: Stern M.

Hirdetések jutányosan számítottak.

A »Muraközi tisztú önszegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Nyiltér peltisora 10 kr.

A vérsavó tudományos szempontból.

Intelligenciánk rohamos fejlődésére vall, hogy immár hazánkban a közegészségügyi kérdések iránt is meg van az általános érdeklődés. Még egy évtizeddel ezelőtt nem lehetett a vidéknek olyan merész szerkesztője, aki annak a kockázatát nélkül, hogy cikkét egyetlen olvasó se méltassa figyelmére, — ki merete volna adni az oly című cikket, minőt mi most írunk.

Ma már nem kell attól félnünk, hogy az a cikk olvasókat nem talál, mert ellenkezőleg a dolog úgy áll, hogy a közönség minden vonalon lázas érdeklődéssel viseltetik a szerum oltások iránt és fájdalom, bizonyos veszélyes optimisztikus vélemény foglal tért.

Mielőtt a kérdésben néhány szót, a melyet helyzetünkben, mikor nálunk a gyermekgyilkos kór is evidens, szükségesnek látunk elmondani, elébb bemutatunk egy kiváló orvosi véleményt, azt, melyet Thim József járásorvos Bácsmegeye alispánja elé terjesztett; az ő vélekedései a következők: A vérsavóról ma még végleges ítéletet mondani nem lehet, de nem is szabad a tulajdonságos örömnilyánítás ép oly helytelen, mint a székspezsiz. A szerumkérdés megoldva nincs

és minden jel arra mutat, hogy éveken át napirenden lesz, klinikai vizsgálatokat kell bevérnünk, mert a szerum tudományos értékét csak ez döntheti meg; a magángyakorlat eseteit számba venni absolute nem lehet. A szerum használatát mindazonáltal a nevezett kiváló gyermekgyógyász engedélyezhetőnek találja, mert a szerum a hevészelre egyáltalában nem káros; tehát ha nem használ, nem is árt. Másodszor használni nem lehet. A difteritiszes beteg gyógyításáról orvos nem beszél, csak az a ki humbug. Virchow a híres berlini tanár véleménye a szerumról egyébként az, hogy a difteritisz ebben a tehetetlenségünk és a szerum ártalmatlansága erkölcsi kötelesség, hogy a magángyakorlatban már most alkal mazzuk, még mielőtt véglegesen döntöttek volna Hatósági intézkedés szükséges az esetleges visszaélések megakadályozása tekintetében.

Lehet, hogy a szerum mint orvosszer nem fogja beváltani a hozzákötött várakozásokat; ám mint közegészségügyi szer a difteritisz megakadályozására, ott a hol föl nem lépett, biztosítottunk látszott. És jól lehet a difteritisz elleni szer nagyon drága, mert egy difteritiszes beteg orvosásához 12—20 forint áru anyag kell, a védőoltásra elég 2 frt áru és egyszeri beoltás 14 napra veszélytelenül, immunissá teszi a gyerme-

ket. Ott a hol a járvány vehemensen lépett föl, ott a szülők bizonyonyal nem fogják sajnálni az egyszeri beoltást, akár a többszörít sem. És a tudós orvos ajánlja is, hogy már most a próba-oltások megejtessenek; ott pedig a hol a vérsavóval a betegség ellen küzdenek, statisztikai jegyzékek történjenek, valamint kiváló figyelem történjék a tekintetben is, hogy a difteritiszes gyermek nem csak betegsége idejére, hanem azontal is elkülöníttessék, mert a gyógyult difteritiszes beteg két hétig magában hordja a betegség csirait.

A közigazgatási bizottság ülése.

A megyei közigazgatási bizottság Svas-tits Benő főispán ömeltóságának elnöklete alatt f. hó 13-án tartotta havi rendes ülést. Az alispáni havi jelentés helyeslőleg tudomásul vetelett.

Felolvastattott a főorvosi jelentés a közegészségügy terén október hóban a vármegye területén előfordult eseményekről. A közigazgatási bizottság elismeréssel vette tudomásul a vármegye főorvosának odaadó buzgóságát és élénk érdeklődését, a melylyel a dyphteritisz gyógyítását czélzó »szerum« ügyet kíséri és elhatározta, hogy a

A „Muraköz“ tárczája.

Emlékezés Gróf Zrinyi Miklós a költő 1664. november 18-án történt haláláról.

(Folytatás.)

— Irta: Szokoly Lajos. —

Zrinyi, mint Pázmány gyámja mindennapos volt az érsek házában, sok nevezetes férfival megismerkedett és sok fontos kérdés körül tájékozást nyert. Az érsek néha magával vitte Pozsonyba és Bécsbe is. S a fogékony ifju minden iránt, a mi szép és nemes, melegen érdeklődött s e szerint Zrinyinek Nagy-Szombat nemcsak az elvontabb tudományok alapvető helye, hanem gyakorlati iskolája volt a leendő államférfiúnak és szónoknak is, ugy mint Csáktornya a vitéz katonának és hős hadvezérnek.

Nagy-Szombatban felsőbb tanulmányait elvégezvén, 1635-ben elhagyta a várost s a következő évben Pázmány ajánló levelével s Szemkovicz Mátyás prépostal Olaszországba utazott s ezzel befejezte tanulmányait.

A művészet ez örök hazáját láthatá. Megcsodálta Velenceo gazdag múkincseit, elandalgott Róma régi emlékein, s tanulmányozta ősei hazájának irodalmát, művészetét, politikai s társadalmi állapotát.

Zrinyi olaszországi útja után Csáktornyára tért vissza, az ősi birtokon megoszlózkodott öccsével, ugy hogy ő Muraközt és a magyarországi birtokrészét kapta Zala, Somogy és Baranyamegyében, Péter pedig a horvátországi részt. Átvette családi birtokát s rendezéséhez fogott. Csak-

tornyát ujja alakította, s birtokai központjává tette. Zrinyi korában Csáktornya valódi paradicsom volt. A vártól egészen a szent-ilonai paulinusok zárdájáig díszkertek voltak szökőkutakkal és szobrokkal ellátva.

Zrinyi Miklós 1647. évben a horvát báni méltósággal jutalmaztatott. Később kinevezetett királyi főlovászmesternek, születésénél fogva Zala és Somogy megye főispánja, légrádi és muraközi kapitány volt. Egész Európa fejedelmei vetélkedtek egymás közt, hogy Zrinyit minél fényesebben s nagyszerűbben kitüntessék; maga Lipót király is birodalmi herceggé nevezte ki őtet. (Fessler Gesch. d. Ungarn, IX. Theil. Seite 131.) mely méltóságát azonban Zrinyi szerénységéből s hazafiságból el nem fogadta; a magyar nemzet pedig »törökverő« meileknévvél tisztelte meg őt, (Muravidéki hagyomány szerint) s tetteit a dicső emlékü Hunyadiak hőstetteivel kezdé összehasonlítani.

De e mellett költői ihlettséggel is fáradozott előmenetelen. Batran mondhatjuk, hogy ő volt a XVII. században az az ifju, ki hős nemzetének a költsézet terén remek nyelvműveket adott.

Nevezetes prózai munkái: a »Török Afium ellen való orvosság« Mátyás király életéről való elmélkedés. »A vitézség circumstanciáiról.« »Tábori Kis tracta.« stb. stb.

Azonban e nemű munkáinak koronáját az »Obsidio Szigetana«, a »Szigeti veszedelem« című nagy eposa képezi. Targyát Szigetvár ostroma és védelme, s a költő szép ösapjának, Gróf Zrinyi Miklósnak a vár védelmében kifejtett vitézsége és hősie halála képezi.

Hadi tettei, befolyása, személyes vitézsége nemcsak esodálókat, de ellenségeket is szerzett neki, kik közül csak a hatalmas törököket, és Montecuculi Rajmundot említem meg, ki a vitéz

bánnak nagy költséggel épített új Zerín várát is elveszni hagyá, (1664. jun. 35.) s gyáva német zsoldosai által Alsó-Muraköz több virágzó helyeit, nevezetesen: Alsó-Domborut, Mura-Videt, Kotor felülatni s kirabolni engedte.

Zerínvárnak felülatása s légbe röpitése (1664 jul. 8.) után Montecuculi Zrinyi iránti gyűlöletét még azzal tetézte, hogy Zrinyi birtokán, Muraközben seregének szabad rablást és fosztogatást engedett, (M. tört. tár. XVI. 133. 1.) ezután pedig seregét a Murán átvezetvén 1664. jul. 17-én Alsó-Lendván csatlakozott a Ragédán át jött Lipót bádeni nagyherceg seregéhez, s az aztán összes seregével Lenti alá vonult, ennek megerősítése után 70,000 löből álló sereggel indult nagyokára Szent-Gothárd felé, hol a csata 1664. aug. 1-én meg is történt, ez ütközetben azonban Moateuculi serege — miután későn érkezett — nem vett részt, (M. tört. tár. XVI. 134. 1.) hanem azt a francziák vitták ki, s daczára annak, hogy a török csapat teljesen szétveretett, a bécsi kormány mégis Köprili török nagyvezértől könyörgött békét. A török porta által előterjesztett csufos bekepontokat a bécsi kormány, illetve Lipót király minden ellenvetés nélkül elfogadta; nemzetünkre nevező oly lealazó és gyalogatos feltételek mellett a béke Vasvárot husz évre tehát megkötetett.

A magyar nemzet a vasvári béke megkötését megdöbbenve vette tudomásul, mert csakis az következtethette belőle, hogy a bécsi udvar a békét a nemzet alkotmányos szabadságának lerombolására fogja felhasználni. A nemzet színe ezt nem nézhette változó, mint egy kitoró féliben levő fergeteggé változott át, titkon tanácsközmanyokat tartott, s elhatározta, hogy az arany bulla zárpontja szerint fogja szabadságát megóvni.

őorvosi jelentésnek a «szerum»-ra vonatkozó részét a főszolgabírók útján a járási és kórorvosoknak azzal küldi meg, hogy szintén tüzetes tanulmányuk tárgyává tegyék ezen ügyet s törekedjenek iránta a közönség érdeklődését felkeltetni s a vagyonosabb osztályt adakozásra bírni, hogy a befolyandó adományokon a szegényebb osztály gyógykezelését célzó «szerum» szereztessék be; továbbá a közigazgatási bizottság megkeresi a vármegye törvényhatóságát az iránt, hogy a belügyminisztert feliratilag kérje fel a szükséges «szerum»-nak országos költségen való beszerzésére, addig pedig a vármegye alispánja hatalmaztassék fel bizonyos összeg erejéig «szerum» beszerzésére a szegényebb osztály gyógyíthatása céljából.

Koller István bizottsági tag ismertette a nagykanizsai kórháznál levő, mielőbbi orvoslást igénylő hiányokat.

A közigazgatási bizottság feliratilag megkeresi a belügyminisztert Zala Egerszeg csendőrszárnyparancsnokságnak szervezése ügyében.

Zalavármegye ipartanácsába az 1895-ik évre a közigazgatási bizottság Dervarics Lajos és Ján Ferenc kereskedőket rendes, Klovoszky Ernő és Nagy Károly iparosokat póttagoknak beválasztotta.

A közigazgatási bizottság tudomásul vette a dunántúli h. é. vasút részvénytársaság értesítését, melyben tudatja, hogy a közigazgatási bizottság azon kérelmére, miszerint Zala Egerszegről d. u. 2 órákor Csáktornya felé menő tehervonathoz egy személy szállító kocsit akasztassék, forgalmi okok miatt nem teljesíthető.

Kir. tanfelügyelő havi jelentésében előadja, hogy javaslatokat tett a hodosáni és gánicsai állami állandó gyermek menedékházak vezetésének kinevezetése ügyében. Ugyancsak ezen időszakban hagyattak jóvá a hodosáni menedékház helyiségére vonatkozó bérszerződéseket. — Személyesen tárgyalt a nagykanizsai iskolaszékkel az ottani túllémozt községi elemi osztályok s a polgári leányiskola új helyisége ügyében. — Meglátogatta a baki és tárnoki községi iskolát. — Novában személyesen tárgyalt ke-

rületi esperessel a járásában levő iskolák állapotáról illetve államsegély jogosultságáról. — Meglátogatta a novai és mikelai r. k. iskolát. — Bollahidán a hitközség előjáróságával új iskolaház és tanító lakás építésének a tavasszal kivétel megállapította. — Intézkedéseket tett egy hat havi állandó gyermekmenedékház vezetni alkalmas egyének kiképzését célzó tanfolyamnak Csáktornyán f. hó 17-én megnyitása ügyében. — Ugyanezen időszakban fejlesztettek be az 1893/4. tanévi tanügyi állapotot felölelő statisztikai munkálatok. — Keszthely város képviselőtestülete egy ottan felállítandó polgári leányiskolához megfelelő telket és 10 000 forint építési költséget ajánlott fel. — Végül jelenté, hogy ezen időszakban a tankerület több fontos ügye érdekében Budapesten volt.

Olvastattott Hirschler Henrich alsó domborui lakos nagykereskedő a kir. tanfelügyelőhöz intézett levele, melyben azon ajánlatot teszi, hogy a mennyiben a közoktatásügyi kormány a község kérelmére hajlandó lesz Alsó-Domború a fiúk részére állami iskolát állítani, a közoktatásügyi kormány áldozatkészségéhez képest kész az a. domborui leányok hazafias és vallásnevelését akképp előmozdítani, miszerint a leányok oktatásához megkívánandó, ma gyár oklevéllel bíró szerzetesnők, nem különben az iskola által igénybe vevendő lakást, tantermet és egyéb helyiségeket sajátjából adományozza s még ezenkívül a zárda iskola fenntartásához évenként 300 forinttal is járul. A közigazgatási bizottság meglelő elismeréssel üdvözlő a hazafias áldozatkész ajánlatot: Hirschler Henrich alsó domborui lakosnak jegyzőkönyvi köszönetet szavaz s ezt neki kiadatni határozza, a közoktatásügyi miniszterhez pedig a továbbiak érdemében jelentést tesz.

Előterjesztetett Hidasy Kornél szombat helyi megyés püspöknek a «közigazgatási bizottság és a kir. tanfelügyelő megkeresésére érkezett értesítése az összes espereségeket felölelő intézkedéseiről az igazolatlan iskolamulasztások szigorú megtorlása, a túllémozt megszűntetése, az ismétlő iskolázás szervezése és a magyarnyelv sike-

res oktatása érdekében. A közigazgatási bizottság a tanúsított buzgóságért elismerő köszönetét fejezi ki az egyházmegyei főhatóságoknak.

Kir. tanfelügyelő jelentést tett az 1893. évi 26 t. cz. alapján segélyezendő iskolák államsegélyéről. Külön-külön csoportban tüntette fel a törvényes minimummal nem bíró tanítói állásokat, a jelzett törvény alapján 2-ik illetve 3-ik tanítói állások szervezésére vonatkozó kérvényeket, nem különben a nevezett törvénycikk alapján szervezendő új iskolákat. A közigazgatási bizottság az illető kérvényeket tárgyalván, az egész vármegye idevágó tanügyi szükségleteit felölelő jelentését a miniszterhez megteszi.

A közoktatási miniszternek rendelete a földmivelésügyi miniszternek az 1894. évi 12. t. cz. 45 §-a értelmében kiadott, a községi faiskola kezelők illetve a tanköteles gyermekeknek a faterjesztésben való gyakorlati oktatására szolgáló tantervet tartalmazó «Utasítás» ügyében tudomásul vételt s a szóban forgó utasítás az egyházi főhatóságoknak, az áll. és népoktatási tanintézetek gondnokságainak és iskolaszékeinek valamint a főszolgabíróknak azzal adatik ki, hogy az egyházi főhatóságok alatti összes iskolaszékeket és tanítókat, a gondnokságok és községi iskolaszékek ugyan-csak a tanítókat és tanfőtteleket a főszolgabírók pedig összes előjáróságait az «Utasítás» ban foglaltakról tüzetesen értesítsék, felvilágosítsák és betartására utasítsák.

Szinkovics Ferenc. (1843 - 1894.)

Egy tevékeny férfi haláláról kell megemlékeznünk, a mikor itt e helyen Szinkovics Ferencről szólnunk. A mit az elhunyt a legutolsó percig nem rejtett, de a mire mi el voltunk készülve, bekövetkezett sokkal hamarabb, sem mint hittük volna. Szinkovics Ferenc eköltözött az élők sorából, oda a hol nyugtot talál, a hol már nem fáj semmi! Küzdött ifjúságában, hogy czélt érjen; fáradozott élte legtermékenyebb szakában, hogy magának ne csak existenciát biztosítson, de munkájával becsületet is valljon. Mint idegenajku ifjú lett a magyarságnak rendíthetetlen hívé s a viszonyok folytán a tanügyi pályára sodortatván, a magyarosítás munkásának ceapott föl. S hogy e téren minő munkát végzett, tanuskodnak róla az eredmények; mutatja Csáktornya kulturája, melyet teremteni ő is segített; hirdeti a magyar szó, melyet ő is hirdetett, bizonyosságot tesz róla az osztatlan tisztelet, mely életében környezte, az általános részvét, mely őt az örök nyugalom helyére kísérte. Ha a munka mezején fáradozóknak legszebb jutalma az elismerés, melylyel mindenfelől találkozik, úgy Szinkovics bizonyára csöndesen nyughatik ott a sir mélyén, mert emlékezete szeplőtelen marad. Az elismerés koszorúját nyújtja neki az egész társadalom, melyért lelkesedett, melynek érdekében küzdött; a magyar Genius zászlaját mi is meghajltuk előtte, mert a magyarságnak egyik oszlopa dőlt el vele; mert a magyarosítás szent ügyének buzgó apostola hunyt el benne!

Életrajzi adatait a következőkben vonhatjuk röviden össze. Csáktornya fia volt; itt született 1843. szept. 1-én horvátajku szegény iparos szülőktől. Tanulását tehát oly időben kezdte meg zsenge korában és folytatta később, a mikor nemcsak idegen

Megalakult tehát a Vesselényi-féle öszzesküvés, melynek fejei voltak: Vesselényi Ferenc nádor, Frangepán Ferenc, Nádasdy Ferenc és Rákóczy Ferenc.

Ezekhez tartozott még egy ragyogó nevű magyar családnak két tagja: Zrinyi Péter és ennek testvére Miklós a jeles költő, kitűnő vezér és nagy hazafi.

A bécsi kormány nem is minden aggodalom nélkül látta a béke ellen készülő szembe állást és kivált Zrinyi Miklóstól tartott, hogy valamint ő volt egyik főoka a háborúnak, úgy ő fog lenni ismét a szikra, mely a kialudt harcítűzet felgyújtja, hogy a békétleneket megnyugtatása, felvilágosítása, a magyarokkal a békét elfogadtassa, az udvar 1864. évi okt. 31-re gyűlést hirdetett Bécsbe, s arra Zrinyi is hivatalos volt. A gyűlés azonban — ismeretlen titkos okokból — nov. 25-re lett elhalasztva. (Pauler „Vesselényi évi öszzesküvése” I. 35. l.)

Ezek szerint tehát Zrinyi Miklóstól tartott a bécsi udvar, melynek szemében nagy száka s volt az, hanem mind ezek daczára, — mivel Zrinyi neve oly ünnepe volt egész Európa fejedelmei előtt — nem merevszeltek nyilván és erővel belekapni, (Cserey Mihály története szerint) hanem alattomban egy német jágert nagy fizetéssel fogadtak meg, a ki Zrinyi szolgálatára kötelezvé magát, mindig keresett alkalmatosságot, hogy valahol vadászban meglőhesse, sok minden dolgot ráfogtak még Zrinyire, a mikkel indokoltak vélték a bécsi udvar ezen oryilkossági tervét. Az udvar állt elhatározva lett tehát, hogy Zrinyi Miklós a költő, ha másképp nem sikerül, orozva is eltétessék láb alól.

1864. évi november 13—18-ka között (Bethlen G. önéletrajza szerint) érkezett Zrinyihez Csáktornyára nemcsak a nagy pecsétű mandátum deakul, hanem egy futár által hozott „Császári kis titkos” pecsétje alatt — mint hivni szokták — kézilével németül írva (Handbrief), az a kettős levél, előtte nagyon kétséges volt, titkos tanácsosa, Vinyédi István, a sopróni híres lutheranus ügyvéd mindenáron lebeszélni akarta Zrinyit a Bécsbe való menetéről, mert sietve hívatta ő Felsége I. Lipót király. Zrinyi azonban a lebeszélésre csak azt válaszolta: „Conscia mens recit laudae mendacia ridet”, semmit sem vétettem, ha veszek: „Artatlanul, tisztességesen, az igazságot, nemzetemért veszek, hogy ezt a törökkel való gyalázatos békességet nem javallottam.” ezekből látszik, hogy Zrinyi is jól tudta; hogy a bécsi kormány élete ellen tőr.

De mind a mellett Zrinyi bizonyosan fel ment volna Bécsbe, ha rajta még akkor nap, melyben a királyi levelet megkapta, esive fellé konyorúlt volna a köszívű fátum. (Tud. gyűjt. 1822. év X. kötet: 12—17 l.) híhető, hogy Zrinyihez a titkos pecsétű kis levelet hozó futár 1864. november 18-án reggel, vagy délelben (Bethlen G. szerint) érkezett s titkos küldetésében pontosan el is járt, vagyis egy jágert nagy fizetéssel fogadott meg, a ki Zrinyit vadászat közben meglőhette, a mi nem is késett, mert 1864. évi november 18-án keddi napon Zrinyi Miklós, a horvát bán csáktornyai várában a köve,kező urak voltak: Bethlen Miklós, Vinyédi István Grót Zichy, Gaziuc kapitány.

nyelv, de idegen törvények is uralkodtak nálunk; a mikor nemcsak, hogy nem tanították a magyar nyelvet iskoláinkban, de az iránta való gyűlöletet ültették el a fogékony szivekbe s ápolták az ellenszenvet a magyar hazá, a magyar állameszmével szemben. Így került ő Varazdra, hol középiskolai tanulmányait 1856—1860-ig végezte az odavaló gimnáziumban S hogy mind emegáló körülmények dacára derék hazifivá lett mégis, bizonyít hamisítatlan érzelmei mellett s részt követelhet magának az érdekből a budapesti férfi-tanítóképző-intézet, melynek 1865-ig növendéke volt — Bárány Ignác igazgató vezetése alatt. A tanítói oklevél, mely a tanügy bajnokává fölavatta, Pákán nyitá meg számára az ottani iskola ajtaját. Itt töltött egy keserves évet mint kántortanító segéd, de mely időre ő mindig édesen emlékezett vissza. Szerény volt az állás, még kevesebb fizetés; de az első szolgálati év az ő idealizmusával; a világba első ízben kilépett ifjú kedves környezete, az ő kellemes szórakoztató apróságai, tanítósokodásának legszebb szakaszává tették pákai tartózkodását. S ha 1867-ben Csáktornyan megválasztották az akkori felekezeti iskolában tanítóknak, örült ugyan, hogy szülővárosába, övéi körébe segítette sorsa, de Pákáról nehéz szívvel bucsuzott el.

27 év mullott el tehát az óta; hogy Szinkovics a tanügy szolgálatában városunk polgára volt. Két évvel többre terjed egy negyedszázadnál az ő tanítói munkálkodása. Hogy 1869-ben községivé lett az iskola, őt is átvette a város. S a mikor 1871-ben helyben a polgári iskolát szervezték, őt is ki-nevezték ez intézetbe, a hol az ifjúságot tornára tanította azon oklevélnek alapján, melyet 1871-ben e tárgy tanítására nyert.

A mikor Magyarországon tapogatóztak még, hogy hogyan is kellene a magyar nyelvet az idegenajkuak között a legsikeresebben tanítani s csak 1878-ban formulázták azokat az általános elveket s eljárási pontozatokat, Szinkovics helyes érzéke már a 70 es évek elején találta el a helyes utat. Az értelem- és beszédgyakorlatok alapján való tanítás volt az ő módszere melyet maga a közoktatásról szóló törvény is később sankcionált. Ezt a módszert tanulták a magyarra lett horvátajku fiatal tanítóktól kántársai, kik még most is hálaival emlékeznek meg arról, hogy tőle mily sok gyakorlati fogást lestek el — már akkor! S Szinkovics nemcsak a tanügy terén buzgózkodott. Hála s talajt talált a szívben a magyar szónak — a dal mezején. Mindenki tudja itt a városban, hogy a helybeli dalárda egyedül ő neki köszönhetette, hogy létrejött s hogy időszakos álmadozásából több ízben felköteltette ő lelkesítette a dalárokat, az ő buzdító szavaira tömörültek azok időközönként a dalárda zászlaja körül. S hogy e hasznos és a szívnemesítő egyesület most pihen s nem kiérthette ki hivatalosan lelkes vezérét utolsó útjára s nem bucsuztathatta el akkor, a mikor fölünk örökre hucsvét: nem rajta mulott; eléggé fájlalta, de hát a megmásíthatatlan viszonyokba neki is bele kellett nyugodnia!

Két évvel ezelőtt csöndes jubileumát ülte negyedszázados helybeli tanítósokodásának. Ki hitte volna akkor, hogy az akkor még kitűnően konszolidált férfit ma már ne legyen az élők sorában! De hát a gondviselés kifürkészhetetlen intézkedésének ugy tetszett s ő fölünk örökre elköltözött!

Legyen könnyű neki a hant! Pihenjen a sokat szenvedett ott az anyaföld hideg ölében! Találja meg ott a nyugalmát, melyet soha sem keresett, de melyre bizonyára rászolgált, s a melyet megérdemelt!

Elhunytáról neje a következő gyászjelentést adta ki:

Özevgy Szinkovics Ferenczné született Lukofnák Karolina mélyen szomorodott szívvel jelenti, ugy a maga, mint a magyar sujtott rokonság nevében, hogy felejthetetlen férje Szinkovics Ferencz ur csáktornyai közs. elemi iskolai r. tanító s polg. iskolai sz. tanár, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, folyó hó 17-én esti 7 óraker életének 52-ik esztendejében az Urban csendesen elszenderült. Hült tetemei f. hó 19-én délután 2 és fél óraker adatnak át az anyaföldnek, a gyászistenviszetelet 20-án délelőtt 10 óraker fog a rom kath. plebánia templomban mondatni. Csáktornya, 1894. november 18. Nyugodjék békében!

Gyászjelentést adtak ki azonkívül még az elemi és a polgári iskolai tantestületek is, mindannyi a részvétnel és bánatnak legmélyebb s legőszintébb hangján.

Temetésén megjelent Csáktornya közönége és mind a három tanintézet tanuló ifjúsága igen nagy számban. A sírnál Mencey Károly k. r. társa emlékezett meg az elhunytáról s bucsuzott el tőle megható beszédben.

Legyen könnyű a hant s nyugodjék békével!

Különfélek.

Gróf Festetics Jenő ur e hó 22-én a délutáni vonattal Csáktornyáról több havi Muraközben való tartózkodás után Grácza utazott.

Kinevezés. Beér Ferencz csáktornyai állami tanítóképezdei zenetanárt a vallás-és közoktatásügyi miniszter ur jelenlegi alkalmazásában segédtanárrá nevezte ki.

Hymen. Dr. Pecsornik Miklós e hó 19-én vezette oltárhoz Varazdon Stiffer varazsdi kereskedő kedves leányát Natáliát.

Nyilvános köszönet. Festetics Jenő gróf ur ő méltósága a helybeli Kisdédőv-Egyesület dologi kiadásainak fődözé-ére ötven forint volt kegyes ujjában ismét utadványoztatni. A midőn ezen ismételt adományt a nyilvánosság előtt és nyugtatnám, fogadja ő méltósága, míg ez alkalmasabb formában hivatalosan megtörténhetik, ez uton az Egyesület legfőbb köszönetét. Csáktornya, 1894. november 23. Ziegler Kálmán, óvó egyesületi elnök.

Észletpögyesület hasznos tevékenységének újabb jelet adta azáltal, hogy a város által mulatóhelyül felajánlott Jalsa nevű erdő egyik részét fakkal ültette be, utakat készített rajta sat., szóval újabb rendeltetésének megfelelő állapotba hozta. A szézipögyesület dicséretére méltó tevékenysége a közönség elismerését joggal kiérdemelte.

Sarközi Sándor jeles zenekara ma vasárnap a „Hattyu” szálloda éttermében fog hangversenyezni. A n. é. közönség pártfogását e helyen is kéri a zenekar tagjai!

Nyilvános köszönet. A tek. iskolaszéknek, a helybeli tanintézeteknek és azok tantestületeinek, valamint általában a városi n. é. közönségnek legmélyebb köszönetemet fejezem ki az igaz s mély részvétért, melyet boldogult férjem elhunytá alkalmából iránnyomban tanusítani méltóztattak. Csáktornya, 1894. november 21-én. Özv. Szinkovics Ferenczné.

A közönség körből. *)

*E rovat alatt közlöttekért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Takintatos szerkesztő ur!

Egy kitűnően szervezett szintársulat városunkba 3 heti előadásra idejönni szándékozott. Monori Sándor szintársulat igazgatója, ki a nagyterem bérelte miatt a vendéglő-höz fordult, tőle azon választ nyerte, hogy az ujonnan alakult Casino a termet ezen színelőadásokra átengedni nem hajlandó.

Miután a nagyterem annak idejében ugy épült fel, hogy az esetleg előforduló színelőadásoknál is megfelelően, vagyis jobban mondva a színházra is figyelem véte-tett, nem tudom, hogy miért ne legyen megengedve egy szintársulatnak előadásait itt megtartani, a hol egy megfelelő helyiséggel rendelkezünk; vagy talán már annyira nélkülözhető volt Csáktornyan a szellemi szórakozás, hogy azt adott alkalommal magától elutasítani lehet?

Azt hiszem Csáktornya közönségének még van annyi joga a várostól követelni, hogy egy szintársulat előadásait megtarthassa, különösen akkor, ha a vendéglő bérlője es a szintársulat közt akadály nem forog fenn.

Ezen körülményt a városi előjáróság figyelmébe ajánlva és soraimnak becses lapjában való közlését kérve, maradtam kiváló tisztelettel. Egy szórakozni akaró. Csáktornya, 1894, november 23.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Laptalajdonos és kiadó;

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Nyilttér.

Nyilatkozat.

Nehogy a közönség vezetessék félre városunk ismét alakjaitól (Hirschman H. Dorner J., Kopjár S.) kötelességemnek ismerem, hogy választadjak soraimra.

Szükségesnek tartják az Urak megjegyezni, hogy hivatásukat nem képezi politikát tizni: céljuk csakis a társas életet magyar szellemben tejeszteni.

Ugyan ne üzzenek politikát; nem való az Önöknek! Nehezebb ám az, mint bizonyos német dalt, bizonyos ablakok alatt énekelni.

Nem akarom önöket kapacitálni, csak arra vagyok bátor felhívni az említett Urak becses figyelmét, hogy ha csakis a magyar társas életet életet akarják fejleszteni, gonuolják meg: az a rövid „csakis” szó nagy kötelességet ró Önökre s ilyen bekezdés mellett nem érik el sohasem!

Kérem tehát az Urakat, hagyjanak fel törekvéstükkel! Sikeresebben működhetnek azon a bizonyos fadarabon, melyen a lábtlyú művészek remekeit alkotják s melyet közönségesen kaptafának neveznek.

Kötelességem így fizetni az élvezetes estélyért, hol egyesülve mulattatott a német s horvát szellem a magyarság álarca alatt.

Jelen soraimat használok fel kijelentésére annak, hogy nem vagyok hajlandó tovább folytatni, semmiféle polemia, a mit irtam azt át is éreztem s ez érzelmeik gyermeke e legmélyebb megvetés, melyet említett Urak iránt érzek.

Spitzer Ferencz.

*E rovat alatt közlöttekért sem alaki, sem tartalmi tekintetben felelősséget nem vállal a Szerk.

8 urednikom može je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tične se sadržaja novina, naj se pošiljaju na ime Margitai Josefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Kajšara Fisbal Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk. Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i ta računaju.

Magjarski orsački proračun za ljeta 1895.

A. Redoviti izdatki.

	forinti
I. Ra Kljev dvor	4,650 000
II. Kabinetska pisarna	77.065
III. Državni sabor	1,763 958
IV. Zajednički izdatki	26,504 967
V. Središnje penzijske	34.554
VI. Penzijske	7,902 431
VII. Orsački dugi	126,945.391
VIII. Dugi preuzeti od garantovanih željeznica	13,671.747
IX. Predumjovi na garancije željeznica	578 928
X. Nutarnja uprava Horvatske i Slavonije	7,843 640
XI. Orsački računarski dvor	145.684
XII. Upravno sudište	4.000
XIII. Predsjedništvo ministeriuma	411.430
XIV. Ministerstvo na previšnjem dvoru	60.112
XV. Ministerstvo za Horvatsku, Slavoniju i Dalmaciju	42.760
XVI. Ministerstvo unutarnjih poslova	14,575 314
XVII. Ministerstvo financijah	76,839.220
XVIII. Ministerstvo trgovine	3,3559.891
XIX. Ministerstvo poljodjelstva	16,564 716

XX. Ministerstvo za bogoštovje i nastavu	9,589 288
XXI. Ministerstvo pravosudja	15,216 024
XXII. Ministerstvo honvédeva	14,071.988
Skupa	421,053.098

Ministerstvo pravosudja	300.000
Ministerstvo honvédske	100.000
Skupa	20,095 195

C. Vanredni zajednički izdatki 6,597 602

B. Prelazni izdatki i investicije

I. Prelazni izdatki.

Državni računarski ured	15 000
Upravno sudište	27.000
Predsjedništvo ministeriuma	110.000
Ministerstvo na prev. dvoru	4 000
Ministerstvo unutarnjih poslova	265.693
Ministerstvo financijah	15,997.173
Ministerstvo trgovine	824 000
Ministerstvo poljodjelstva	358 350
Ministerstvo za bogoštovje i nastavu	314.186
Ministerstvo pravosudja	12 000
Ministerstvo honvédeva	2,119 511
Skupa	20,046 853

II. Investicije.

Za gradnju parlamenta	850.000
Ministerstvo unutarnjih poslova	57.650
Ministerstvo financijah	1,529 356
Ministerstvo trgovine	10.646 966
Ministerstvo poljodjelstva	3 249.347
Ministerstvo za bogoštovje i nastavu	3.361.876

Primitki.

A. Redoviti primitki.

Orsački dugi	3,600.391
Ministerstvo na previšnjem dvoru	800
Ministerstvo unutarnjih poslova	1,351.220
Ministerstvo financijah	303,024 837
Ministerstvo trgovine	118,859.277
Ministerstvo poljodjelstva	16,054 799
Ministerstvo za bogoštovje i nastavu	1,307.124
Ministerstvo pravosudja	742 964
Ministerstvo honvédske	374 419
Skupa	445,375.881

B. Prelazni dohodki.

Ministerstvo financijah	19,199.265
Ministerstvo trgovine	13.000
Ministerstvo poljodjelstva	26.000
Ministerstvo za bogoštovje i nastavu	3 196.962
Skupa	22,435 226

Ukupno bilancija.

Redoviti izdatki	421,053.098
Prelazni izdatki	20,046 853

ZABAVA.

Istina vrhu svega.

Jednoč je hercegica Longueville, jedna izmed prvih danah na dvoru francezckoga kralja Ljudevita XIV.-a, stanovitu osobu pri kralju za nekakovu milost preporučala, ali badava; kralj je njezinu preporuku odbil. Nad tim se je hercegica na toliko razrdila, da je pustila rieči opasti, koje no samo da su bile nepromisljene već dapače i za kralja zbantujuće. Kralju je netko sve povedal, kaj hercegi o njem govori, a on se je vrhu toga pritažil njezinomu bratu princu Condé. Ovomu je ta stvar njegove sestree bila vrlo neugodna i on je tvrdil, da je to nemoguće, jer on ipak nemisli, da mu je sestree pamet zgbula.

„Ja bum njoj samoj vieroval — odgovori kralj — „ako bu ona sama pred menom potvrdila, da je to sve izmislijotina i da ona kaj takovoga o mni nije govorila.“

Princ otiđe k-sestree te joj sve odkrije. Ali se je badava jedan cieli popolden trudil ju negovoriti, da u ovakovih okolnostih nevalja iskren biz ti već sve tajiti koliko je samo moguće, a da će ona još ktomu kralju veliko

veselje učiniti, ako bu sve tajila i kakti izmislotivnu tvrdila.

„Kaj ti moj brate hoćeš“ — odgovori hercegi — „da ja moju falingu' zjednom još vekum proti Bogu i kralju nek popravljam?“ Ja nisam moguća ga nalagati, najmre pak, kad je on toliko velikodusan, da mi hoće vieroovati, kaj mu bum govorila. Ona koj me je prepovedal, nije dobro učinil, ali zato nije dopušćeno, da ja njega, kakti ocrnitelja pred kraljem zigošem, jer napokon je ipak istinu govoril.“

Ona drugi dan otiđe sama k-kralju, te kad je audienciju dobila, stupi pred njega, hiti se na kolena te ga zaprosi za odprošćenje radi njezinoga nepromisljenoga govorenja, jer reče, ona više drži do toga, svoju krivnju pripoznati i oprošćenje si izprositi, nego li na drugi račun se od krivnje oprati.

Kralj, ne samo da joj je odprostij, već joj je i podelil stanovitu milost, koju ona nikad očekivala nije, dapače je mogla opaziti, da ju od sada kralj puno više cieni nego prije.

Navuk: Istina je vrhu svega. Istinom najdalje dojdeš.

Pravi soldat.

Ripoš je bil soldat iz Vendee, jedne francezke pokrajine, koje stanovnici su se već više krat kakti pravi kršćeniki vierni svojemu kralju izkazali. Ripoš je takaj bil i dobar kršćenik i viern soldat svomu kralju. — Iza revolucije, bil je u okrešaju od republikanskih soldatova ubovljen te k jednomu križnomu drevu, koje se je po republikancih imalo srušiti dopeljan.

„Čuj nas!“ — veli mu — „ti si s oružjem u ruki vlovljen, tvoja odsuda je već gotova, pogledni, ovde je je soba u kojoj si se rodil, tvoj otac još nutri stanuje, — pogledni si ju za zadnji krat.“ — Zirobljeni pogleda na stran, gde je bilo više drevah na kupu, a do trideset korakah od tog miesta, stala je izbilja mala kućica. Njegovo arde se stresie i suza za suzom mu poteče niz jice. Republikanski officir je njega vu uzrujanost opazil.

„No još nije za te sve zgbuljeno“ — veli mu republikanec — samo ako buš hotel posluhnuti.

„Posluhnuti? — Pak kaj hoćete, da učinim?“ — zapitam jakim glasom Vendecac, a pri tom su mu se oči iskrile i kakti probadajuće sulice sa njegovog preobladavca uprte bile, koj je nategnutim karabinum pred

investicije	20,095.195
Vauredni izdatki	6 597.602
Skupa 467,792.748	
Predoviti primitki	445,375.831
Prelazni primitki	22,435.226
Skupa 467,811 057	
Svota izdatkov	467,792.748
Svota primitka	467,811.057
Suvišek 18:309	

Bilancija redovitoga gospodarstva :

Redoviti izdatki	421,053.098
Redoviti primitki	445,375.831
Vi ak 24,322.733 forinti.	

Dr. Aleksander Wekerle
upravitelj ministarstva financijah i kra-
ljevske mađarske ministar-prezše.

Nekaj iz gospodarstva.

Poljodjelstvo

Ov mesec počinu se mlatiti, ter se snopi nesmeju na debelom metati. Stanje mora se čuvati pred mrazom. Zemljišča moraju se preorati, gnoj se izvaža na polje. Repa se jemlje iz zemlje. Senokoše se gnoje.

Vinogradarstvo.

Ako je povoljno vreme, polazu se grebenice, gorice pričneju se gnojiti, kolci se jemljeju iz zemlje da ne gnijilju, ako su katranirani mogu se pustiti u zemlju, a u toplih predelih more početi jesensko rez.

Voćarstvo.

Voćke moraju se gnojiti ter se moreju i presadjuvati. Očistiti se moraju voćke od mahovine i od suboga svrža.

Vrtljarstvo.

Povrtje, koje ima vani ostati prčk zime, ima se pokriti sa listjem ili gnojem, ostalo mora se spraviti u pivnicu za zimu.

Pčelarstvo.

Ov mesec moraju se čmelci čuvati pred zimom, slabim čmelcem more se davati hrana, a letila (lunje) moraju se pomjenšati.

Sumarstvo i vadasijska.

Počima se drveće sēci, sije se žiri brezovo seme. Vadasijska na e srne jelenkak takaj i na zajce je ov mesec vu naj, bolšem razvitku, strajnak zgubiva vu ovom mesecu svoje roge.

Prekapanje (rigoliranje) zemlje.

Još prije nekoliko ljet bilo je prepiranje razpravljeno, jeli je potrebno pod presadjuvanje trsja potrebno pēska prekapat ili pak ne? Protivnici prekapanja su stīm obrazlagali posel čemu bi onak loši i sipki pēsek premetali te ga još nevrēdnijim činili. Denes smo vre onamo dospeli, da svaki uvidja hasen prekapanja. Znamo, da je pēsek samo ozgor na površju nevaljani podtim je mnogokrat jako tvrd, nadalje e i to poznato, da dolnje naslage iz jako neplodevitih, divljih delov zestoje.

Prekopnu vrēdnost, kad shodnu potrebtu samo on zna pravo prerazmeti i uvažiti, koji je u neprekapani pēsek sadovnoi drveće ili trsje zasadjival. 1892. sprotulētju presadjuval sam mnogobrojne drvah i grmljah u prekapani i neprekapani pēsek. Od drvah u prekapanih pēsek jako njih je malo ostalo, te premda niti jedanput ne sam zalēval, ipak su vrlo lēpo rasla, te njim tlo pod gornjom naslagom uvēk se dosta vlažno, pokazovalo. Utvrdi pēsek (grale) usadjena drēvja su takaj doista lēpo potirala, ali su se nasuprot većkratnomu zalēvanju sva posušila.

Imal sam priliku videti mlado trsje, koje je posadjeno u neprekapani pēsek. Nasad je bil stoprv 4 ljetah, te se je očevidno k uništenju nagnulo trsje. Jednog ovakvog trsa izkoparši, ogromnomu korenje namah pravi uzrok falinge. Na zdravom za život sposobnim trsu redovito na naj-dolnjem korēnu potira i jako žilje temeljno, a postrano korēniče je vre slabije.

Iz neprekapanog pēska izkopavše korēnje mu je ravno protivno razvito, ar su pri ovom najgornji postrani korēni najbolje

bili razviti, dočim najspodnje podlog ili korēnje iliti nožno korēnje gotovo je uništeno. Nē je anda čudo, ako se takva trsje za kratko vreme uništi, ar mu je na plitvom razgranjeno korēnje zmrljavici izloženo, te pri obdeluvanju oštroci motike.

Istina je doduse, ako su negda, samo, ga onak izložiti brez prekapanje, odonud potiče još i dendenes obstojeće ono krivo uvjerenje, da brez prik'lanjenja trsja nerodi ar s priklonjenjem oko obkopano i dole položeno, posadjavnog trsja plitvo mu se razširjuće korēnjice dospelo je u gl'bljše naslage te su iz njeg 'zvlačenje sibe se unutra se na dno grabe ukorenile.

Drugi put dalje.

KAJ JE NOVOGA ?

Manevri ljeta 1895.

Kak Wiener Allgemeine Ztg. novine iz zaufanoga zvirala doznaju, održati hoće se carski manevri ljeta 1895. vu baranjakoj varmegiji, med Pečuhom, Barčom i Kapošvarom. Ovi manevri, vu kojih budu sulēlovali tri, odnosno četiri vojna sšora, bude na mesto onih velikih manevrah, sbora se pred dvēmi ljetmi zaradi kolere nisu mogli održati. Glavni stan kraljev bude vu Pečuhu, pak bu tam boravil prajzki cesar Vilim gost.

Princesa Marija Orleanska.

Kopenhagečke novine „Kjopenhavn“ donasaju vēst, da se princesa Marija Orleanska, tovaruška princu Waldemara, neče v šē povrnuti vu Dansku, ter da bude izstupila iz danske kraljevske hiže. Princesa odsutna je od meseca jnniuša i nije bila ni pri srebernom gostovanju danskih prestolonasljednikah. Kak je poznato, igrala je princesa vu evropskoj politici vnojo ljet važnu ulogu. Njezinim posredovanjem došli su vu ruke cara Aleksandra III, oni folišni spisi, koji su pridoneli, da se je Rusija Njemačkoj odtudjila.

oblađanim Vendeecem stalj. „Kaj se anda od mene zahtieva i za koju cieniu neka si svoj život odkupim?“

„Samo jedna malenkort“ — odgovor officir te mu hoće jednu sekiru predati. — „Ti samo imaš katoličko-popovskomu praznovierju svoje preziranje izraziti i ovo križno drvo poseći.“

Ripoš, koj se je već pokleknul, za da smrtni udarac, prime, zdigne se sad, vzeme sekiru i promatra križ. Čoviek bi bil mislil, da se je njegovem nutarnjem, u njegovoj duši porodila borba medju ljubavju prami Bogu i strahom pred srtjum. Zujim zajedno zarobljeni kameradi već su se na stran obrnuli od straha, da bi njihov kamerad svoju viero bil moguć potepati, ali njihova bojanje dugo trpela.

Ripoš podigne siekeru, kojom su ga oboružali u v.s, odbieži do križnoga drva te zavikne jakim glasom kaj je igda mogel: „Jaj si ga onomu, koj bi se pedstupil križ našega gospodina Jezusa Kristuša pošpotati, ja sam ovče te ču ga braniti do zadnjeg daba, do zadnje kaple krvi moje.“ — I zbilja, bilo ga je baš liepo gledati, toga gjeiernoga soldata svoje viere, kak tu zmčno stoji naslonjen na križ. On sekiru visoko zdignenu obima rukama drži, sveti ogenj mu se iz očuh kresi, čini se, kak da ga nieka vrhunaravna jakost oživljuje, —

Niekoje vrijeme si je na ov način bezbožce držal daleko od tiela, jer ih je njegovo nevadano držanje tak osupnalo, da se niti jedan nije približiti podufal.

Ali na skoro su pričeli jedan pred drugim sramiti, radi toga, što ih toliku množinu, samo jedan jedini u strahu drži, te strašnom krikom navale na njega — prevelika množina, dakako, da ga je svladala. On je zadobil rane od svih stranah i akoprem mu je krv curkom curela, on se je ipak jednako osvojljen za križ držal. Divljaki mu ruke od križa odrgaju, hite ga na podnožju križa na zemlju, napere mu svoje bajunete proti srdcu te mu kakti divjaki ruče: „Poč'eci toga križa ili si odmah mrtav!“

„Nikada! I hiljadu puta ne“ — odgovori hrabri kršćenik — „Ovo je znak mojega, zveličenja te ga hoću još jedan krat zagrliti.“ I zadnjim naporom svojom već iztrošenih silah obvodima rukama zagrl križno drvo.

U ovoj posaturi prime junački ljubitelj križa zadnji smrtni udarec i njegova duša je odletela k na križ propetom Bogo-človeku, za da čuje pred njegove riječi: „Tko me pred ljudmi spozna, toga ču i ja pred mojem otcom poznati.“

Dvanajsti sam ja.

Jedan izmed najgorših revoltantov, koj je iza francezke revolucije puno zla počini i više krat si u svećeničkoj krvi, na to rekuć ruke pral, je opal u pogibeljnu bolest. On se je zaklel, da njegovu kućupop nikada nebu stupil, ili, ako bi se ipak koj to podstupil učiniti, te bi sam ob sebi knjemu došel, nikada iz njegove sobe živ nebude izišel. — Bolest njegova se je medjutim danomice pogoršavala i već je bilo malo ili nikaj ufanja, da bi ostal živ.

To zezna jedan svećenik, kak takaj i groznje bolestnikove. Nikaj zato; dobar pastir znade, da mora, ako je potrebno, i isto svoje življenje, za svoje ovce alduvati. Bez daljnog promišljanja odluci se rečeni svećenik na žrtvu i ide posietiti bolestnika. Kad je ov svećenika opazil; pobere sve svoje sila skupa i kakti stekli strahovitim glasom zaruč: „Kaj? Pop je pri meni! Dajte mi pušku, da ga kak pseto strelim.“

„Dragi moj brate“ — odgovori mu svećenik — „Kaj moreš z-oružjem napraviti? Ja imam jakše oružje od tvojeja u te napereho, a to je ljubav moja i moje stalnost!“

Sad pretegne bolestnik svoju ruku iz postelje te se grozi šnjom svećeniku kričeć: „Znaj! Ova ruka je dvanajst takovih, kakov si ti pogutila.“

Godišnje izvešće ministra trgovine za ljetu 1895.

Ovo izvešće izašlo je ovih danah. Iz njega donosimo po novinah „Pest. Lloyd“ sljedeće podatke o željeznica. Koncem ljeta 1893. iznosila je dužina željeznica u zemljah korone magjarske 12.577.49 kilometrah, a da više za 433.86 kilometrah ili 3.6 postotka nego ljeta 1892. U ovom ljetu izdane su koncesije za 425 kilometrah, koncem godine gradilo se 440.3 kilometra, za koncesiju predloženo je bilo 4284.4 kilometra. Željeznice imaju 1958 lokomotivah, 3840 i 47.563 tovarna kola vagona. Namješćeno je bilo 6419 činovnikah i 23.498 podčinovnikah i slugah, koji skupa dobili 20,522.608 forinti plaće. Otpremilo se 45,560.338 osobah (više 4.490.489), 75.368 tonah (po 10 metrički centov) putničke prtljage, 26,329.012 tonah brze i teretne robe i 8,599.356 tonah robe u režiji. Ukupni investicionalni stroški iznosili su 989,835,169 for, od ovih izdano za kraljevske magjarske željeznice 732,865.656 for. (74.2 post.), na društvene glavne željeznice 133,674.265 for. (13.5 post.), vicinalne željeznice 122,095.248 for. (12.3 post.) Ukupni dohodki iznosili su 102,868.265 forinti ($\times 9,091.032 = 9.68$ post) od ovih otpada na kr. magj. državne željeznice 79,296.203 for, na društvene glavne željeznice 14,763.614 for. vicinalne željeznice 8.818.488 for. — Ukupni izdatci iznosili su 56,857.115 for. Pri ovih željeznica iznosa čisti dobiček 46,021.150 for., za 3.668.165 for. više nego li prijašnje godine.

Anarhisti u Italiji.

Kak iz Palerma javljaju, provalili su u noći od 8. na 9. novembra u trgovišu Borgheo anarhisti u obćinsku hižu, gde su vse knjige, kipe, zastore i pohištvo polejali s petrolejem a zatim vužgali. Hiža je do fun-

„Ti se brate varaš! — odgovori svećenik — „jer je jedan manje dvanajsti najme nije, umro, on dvanajsti sem ja. Sim pogledni“, i stim si razgali prsa — „ovde su znamenja od tvojega meča! Božja milosrdnost mi je življenje sačuvala, za da tebe za vekivečni život oslobodim“ — Stim rječmi opadne svećenik bolestaiku okol vrata, zagri ga ljubezno, govori o neizmernoj dobroti i milosti našega zveličitelja, moli te ga priredi za smrt tak, da je pomiren z-Bogom spokojno se iz ovoga na drugi bolji svijet preselil.

Čudnovata kaštiga.

U jednom miestu u Medjimurju (ime miesta neću povedati) se je ustrojilo novo oganjogano društvo. Ovo je, kad su liepsi dani bili, po svetkih znalo male izlete napraviti te se u frajšćini zabavljati. Ali eto ti žalost! — Svaki krat je med njimi nekoj bil, koj je malo pregluboko u kupicu gledal, te se je pod zadnje znala svadja prvoga reda poroditi, koja je pod okolnostjama i batinami se znala dokončati.

Poglavari društva se na to jedan krat u sednicu sastanu i da tim svadjam pri izletih kraj naprave, postave paragrafa, kojih se od sad bude svaki moral držati. Prvi paragraf odmah je glasil: „Št. Tko se pri izletih opije, dužen bu plattii pet poličo vvin!“

Em. Kollay

damenta izgorela. Šest osobah je vlovljeno, na koje sumnjaju, da su pri tom poslu vuziganja sudelovali. — U Rimini u hitli su dne 8. ovoga meseca pred hižu gradskog načelnika bombu, koja je razprsnula i silni kvar pošinila. Dva su obćinski činovnika pri tom ranjeni. Vlovljeno 5 osobah, poznati anarhisti, koji su već bili kaštiguvani. Jeden od njih imal je sakritu flašu „dinamita“

Vlovljeni tati.

U okolici Ljublane vladala je pune dvē godine velika nesigurnost. U subotu otkrili su žandari skrovišće tatov u hiži 70 ljet stare vdovice Kasar u Gleivicu pri Ljubljani. Vse prostorije bile su napunjene vkradjenimi stvarmi. Tu je nađjena velika vnožina zlatnih i srebernih predmetah, svećeničkih-odorah, nakitah za grobe. Trebalo je 5 velikih kolah, da se stvari odpreme. Vdovica Kasar sa 6 kotrigov tatske družbe predana je sudu.

Porobljen dvor.

Iz Bruselja pišeju, da su zelarfani razbojniki provalili u dvor barunice Franlicu u Saint Mauru. Svežali su gospodaricu i njezinu služavku, porobili su čeli dvor. Olučili su vsu sreberninu i dragulje, kak i 15.000 frankov gotovih penez. Barunica i služkinja ležala su 40 vur, dok ih nisu oslobodili suaei. Razbojnikom nejma trag.

Kritički dani ljeta 1895.

Po Falbu ovo su kritični dani ljeta 1895. : I. reda : 18. septembra, 11. marcijuša, 20. augusta, 9. februara, 18. oktobra, 9. aprila, 22. juliuša, 11. januara; II. reda : 9. majuša, 16. novembra, 26. marcijuša, 25. aprila, 31. decembra, 14. oktobra, 24. februara, 22. juniuša, 4. septembra, 2. novembra; III. reda : 24. majuša, 2. decembra, 16. decembra, 7. juniuša, 5. augusta, 25. januara i 7. juliuša.

Zaradi zajca.

Vu petek bil je barun Hirsch sa povećim društvom na vadasi kod Caäre. Jeden gónič, mladić 20 ljet star, hotel je vkrasti streljenoga zajca, kaj je opazil lugar Mraz, ter je hotel góniča vloviti. Ostali pogonjići pritekli su svojemu pajašu vu pomoć, ter se je razvila tučnja, vu kojoj je lugar, da se obrani, sprožil pušku i trefil nesrećnim slučajem mladića, koji je hotel zajca vkrasti. Mladić je ostal mrtev.

Jókai Móo Košutu.

Dobre žepne i stēne vure za fal cenu moći dobiti pri Polak Bernatu vuraru ve Čakovcu (Pijac, Sparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravku za fal-cēnu.

Od česa kokoši mnogo nesu?

(Dalje).

Po lēti spazkom na hranu mnogo mo remo pripomoći, da kokoši dobro nesu. Narav kokoši išće gibanje, drbanje jedenje črvov i kukcov zelenila. Gdē kokoš na gnojišto drba i okolo hiže nahadja zelonutravu, kukce, ondē njim to s malo zrnate hrane moremo pomoći. Gdē je pak meju-

tim mladina u posebni dvor zaprta, ondē je dobro da jamu za črve pripravimo za nje, ili ako po vremenih životinjaka črva donesemo njim od krčmara, mesara, te je na drobno izočpamo, za zelenila pak iz kuhinjskoga zelenja odrezke i dle od očišćenoga kuhila šalatu i takve fele njim pohitamo.

Grab za črve se tak prigotavlja u, da u nekoju od stana odaljenom mēstu u jednu grabu nahićemo pomēšano gnoja, krv, posije, črva, krumpira, sečku te to namah pokrijemo. Za kratko vrēme israze tu mnogo črvah u smēti samo od sebe s česa onda na čase pohitamo po jednu lopatu mladinj. Ali ravno tak, kak meso, ali črvi ili kukci — i zelinilo, potrebno je mladini k tomu, da dobro nese, ravno tak joj je potreben i vapno, iz časa se lupina jaja zgotavlja. Strte lupina od jaja i odpadki od j stari od zida, neka nigdar nemenkaju pred mladinom

Je su zatim stanovite materje, koj potiču kokoš, da nese. Skoro svaka gazdarica bude kaj takvoga znala. Nekoju jednostavno papriku namēša med hranu kokošinju; druga je po lēti narezavala koprive po pak seme koprivine, koje je u jesen skup spravila tretja je kruha dobro opećenoga drobjio narezala i svinom polijala. četvrta zira skupa strla sposijami te stoga tēto načinila, koje u velični bolovoga zrnja ponametavala pred kokoši. Dobro je takaj ako na pšeničnihposijah ili sazimljenog ječmena, s nekaj više kuhanoga i sdrobljenoga krumpira smēšano, gda se kruh peče u pečnicu metne ali na toliko samo, da se uoobsuši i neotvrđne preveć, i stoga danomice na malom podavaju kokošim.

K'omu najpotlje, da bi kokoši u zimi nesle, te bi protuletje rano počele neste potrebuje se topel kokošinjak. Kurčti mladini bila bi jako skupa stvar, ali u najviše nastah moći je uđiniti, da se kokošinjek poleg stalah priredi, te črez stēnu ov izrez ostavimo, kud iz stale more toplina u kokošinjak dohadjati. Ako pak niti toga nebi mogli uđiniti, onda neka kokošinjak ima južno položenje, te ga iz cigla iz brvanja načinimo, da ga veter nemore prepupati.

(Konec).

ODGOVORNI UREDNIK MARGITAI JOZSEF

Glavni urednik
GLÁD FERENCZ

Gabona drak. — Cena žitka.

I m.-mázsa. —	I m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	5.75	—
Zab	Zob	5.60	—
Rozs	Hrž	4.75	— 4.80
Kukoricza ó	Kuruza stari	5.50	— 6.25
uj	„ novi	5. —	— 6.29
Árpa	Ječmen	5.50	—
Fehér bab	Grah beli	8. —	—
Sárga „ „	„ žuti	6.75	—
Vegyes „ „	„ zmēšan	5.75	—
Lenmag	Leu	10. —	—
Bükköny	Grahorka	6. —	—

LOTÉRIJA

Buda 10-ga novembra 1894
45 81 21 18 88

Nyilttér.

Selyem hamisítvány. Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésné nyomban összepödörödik és csakhamar kilaszlik, maga után csekély világo-barna hamut hagyván, addig a hamisított selyem (mely zsiros színt szallonas lesz s könnyen török) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festékanyagtól telítettten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. Ha valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. — Henneberg G. (es. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, háához szállítva, postabér és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való akár egész végekben levő valódi selyem szöveteiből, Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Hirdetések.

Pályázati hirdetmény.

Örség községben (Zalamegye csáktornyai járás) a

tanítói állomásra

pályázat hirdettetik, — tanító javadalma-zása 300 frt készpénz fizetés utólagos havi részletfizetésben, — 1 hold föld hasznélvezete, 1/8 hold kert és szabad lakás hasznélvezete.

A folyamodók kérvényüket

1894. évi december hó 31-ig

főtisztelendő Berk Félix urhoz, mint iskolai elnökhöz kellően felszerelve beadják.

A választási határnap a kérvények beérkezése után fog kiltüzetni.

Pályázhatnak oly okleveles tanítók, kik a magyar és horvát nyelvet szóban és írásban bírják.

Iskolafűtésre 20 frt fára.

Kelt Örségben, 1894. november 18.

BERK,
iskolaszéki elnök.

614

4828 - 94. tk:

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság mint teleshányi hatóság által közhírré tétetik, hogy Lepoglavec Mária férj. Suplika Tamásné murakirályi lakosnak Klarics Dora férj. Cserenkó Jakabné, Kovács Boldizsár murakirályi, Kovács Lukács, Kovács Ilona férj. Mikecz Boldizsárné hemusoveczy, Kovács Teréz férj. Koren Bálintné tükésztyörgyi, Tiszai István muracsányi, Tiszai János hagyatéka képviselőben Szalay Lajos ügyvéd ügygondnok nagykanizsai lakosok, Klarics Vincze ismert tartózkodásu végrehajtást szenvedettek elleni végrehajtási ügyében 562 frt 50 kr tőke 1885. évi október 6-tól járó 6% kamatai, 18 frt 50 kr biztosítási végrehajtás körelme, 16 frt 45 kr kielégítési végrehajtás körelme, 11 frt 65 krban ezennel megállapított árverés kérelmi költségek behajtása céljából a

n-kanizsai kir törvszék (perlaki kir. járás-bíróság) területén lévő, a murakirályi 1470. sz. tjkvben A \dagger 46 hrsz. a. felvett ingatlanok Klarics (tévesen Dorics) Dorottya férj. Cserenkó Jakabné, Kovács Boldizsár, Kovács Lukács, Kovács Ilona férj. Mikecz Boldizsárné, Kovács Teréz férj. Koren Bálintné, Tiszai János hagyatéka, Tiszai István, Klarics Vincze tulajdonául bejegyzett 1/4.-ed rész 2647. 42. hr. a murakirályi 1609 sztkvben A \dagger 1012/a hrsz. a Klarics (tévesen Dorics) Dora férj. Cserenkó Jakabné, Lepoglavec Mária férj. Suplika Tamásné, Kovács Boldizsár, Kovács Lukács, Kovács Ilona férj. Mikecz Boldizsárné, Kovács Teréz férj. Koren Bálintné, néhai Tiszai János hagyatéka, Tiszai István és Klarics Vincze tulajdonául felvett ingatlan az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-ának a pontja alapján egészben 24 frt, a murakirályi 1609 sz. tjkvben A. 1627/a hrsz. a. ugyanazok tulajdonául felvett ingatlan ugyanazon t. cz. alapján egészben 117 frt 33 1/2 kr, a murakirályi 1609. sztkvben A \dagger 2054/a hrsz. a. ugyan azok tulajdonául felvett ingatlan, ugyanazon t. cz. alapján egészben 178 frt 66 1/2 kr, a murakirályi 1609 sztkvben A \dagger 2421/a. hrsz. ugyan azok tulajdonául felvett ingatlan ugyanazon t. cz. alapján egészben 98 frt 66 kr, a murakirályi 1609 sztkvben A \dagger 455/c1 hrsz. a. ugyanazok tulajdonául felvett ingatlan ugyan t. cz. alapján egészben 77 frt 33 1/2 kr, a murakirályi 1609 sztkvben A \dagger 2362/a hrsz. a. felvett ingatlanok Klarics (tévesen Dorics) Dora férj. Cserenkó Jakabné, Kovács Boldizsár, Kovács Lukács, Kovács Ilona férj. Mikecz Boldizsárné, Kovács Teréz férj. Koren Bálintné néhai Tiszai János hagyatéka, Tiszai

István, Klarics Vinczét illető 1/4. része 266 frt, a murakirályi 1493 sztkvben A \dagger 455 c1. hrsz. a. a most nevezettek és Lepoglavec Mária férj. Suplika Tamásné illető ingatlan az 1881. évi LX. t. cz. 156 §-ának a pontja alapján egészben 77 frt 33 1/2 kr. a draskoveczy 410 sztkvben A \dagger 599 hrsz. a. ugyanazok tulajdonául felvett ingatlan, ugyanazon t. cz. alapján egészben 92 frt kikiltátsi árban 1894. évi december hó 20. napjának délelőtti 10 órakor Murakirály illetve 1894. évi december hó 20-án d. u. 3 órakor Draskovecz községhezánál Szebényi Lajos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Kikiltátsai ár a fentebb kített becsár.

Arverezeni szándékozók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kikiltátsot kezéhez letenni. Vevő kötelese a vételért 2 egyenlő részletben még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt a másodikat ugyanattól 30 nap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és mólozatok szerint lefizetni. — Ezen hirdetemény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a perlaki kir. jbiróság teleshányi osztályánál és Murakirály, Draskovecz község előljáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Perlakon, 1894. évi szeptember hó 22.

615

Figyelmeztetés!

Tévedések és félreértések kikerülése végett a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozzuk, hogy cégünk alapító főnöke, id. DIETRICH EMIL úr által az 1865-ik évben létesített

Dietrich és Gottschlig

cég — minthogy Gottschlig József úr az egyedüli volt társtulajdonos időközben meghalt és neje mint beltart a cégből önként kilépett, — összes áruai, üzletei és ingatlanai az alulírottak, mint a fennállott cég utódjai tulajdonába mentek át.

Kiváló tisztelettel

Dietrich és Gottschlig

ezelőtt DIETRICH és GOTTSCHLIG

cs. és kir. udvari szállítók, tea-, rum-, cognac- és palaczkör-nagykereskedők

BUDAPESTEN

KÖZPONTI IRODA: IV., Régi posta-utca 10. sz.
UDVARI TEA- ÉS RUM-RAKTÁRAK: IV., Váci-utca 18. sz.
VÁROSI PALACZKSÖRRÁKTÁR: IV., Kegyő-tér 1. sz.
ATVITELI-PINCZÉK ÉS RAKTÁRAK: VI., Andrássy-út 33. sz.
IV., Aranykéz-utca 1. sz.
Kőbánya, Füzér-utca 30. szám, (saját telephelyen.)

Tárciatlasi cím: DIETRICHFL.

Jelzálog költés

gyorsan és pontosan eszközöl

magyar gazdák
Bankbizományi irodája
Budapest, Izabella u. 43.

Az intézet helyi jogtanácsosa
ZAKÁL HENRIK
ügyvéd. Muraköz.

612

2-3

Sürgönyezim : Gottschlig Budapest.

Telefon 57 - 86.

GOTTSCHLIG ÁGOSTON

tea-, rum- és cognac-nagykereskedő
BUDAPEST.

Központi iroda: IV. Váci-utca 4. sz.

RAKTÁRAK :

IV. váci- utca 6. sz.

VI. András: ut 23.

A „Mandarinhoz“

„Hong-Cong városához“

a városház-tér mellett.

a kir. opera átellenében

Kiviteli pincék: X. Kőbánya, füzér utca 9. sz.

Kizárólagos bizományi-raktár Csáktornya és vidéke részére

Strahia testvér uraknál.

Közvetlen behozatalu valódi kínai és orosz karaván teák, Jamaica-, Brazíliai- és Cuba-rumok, francia cognacok, likőrök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palackokban, eredeti árak mellett.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Magyar,
német, francia és angol
képekkel ékített

MUNKÁK.

Kö.,- aczél s réznyomatu
díszművek.

Magyar, német, francia
és angol
REMEKIRÓK MŰVEI.

*

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent
kötött és kötetlen könyveknek legdúsabban felszerelt
raktára.

Bármely szerző által írott, bárhol megjelent és hirdett
könyveknek leggyorsabb és árfőlemelés nélküli megszer-
zéséről gondoskodunk.

Az irodalmi termékeket illetőleg a legszívesebb készséggel
nyújtatik fölvilágítás.

Utazási kézikönyvek,
atlaszok,
földabroszok, tervrajzok,
föld és éggömbök.

Ima- és ájtatossági
könyvek

egyszerűen és legékesebben
kötve a leggazdagabb válasz-
tékban.

Mintakönyvek s rajzok
NŐIMUNKÁKHOZ

*

A „MURAKÖZ“ társadalmi hetilap kiadóhivatala.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

KÖNYV-, MŰ-, ZENEMŰKERESKEDÉSE

KÖNYVKIADÓHIVATALA, PAPIR-, IRÓ- és RAJZESZKÖZŐK RAKTÁRA, KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTÉSZETE
Csáktornyan.

Alapított 1850. évben.

Szótárak.
IFJUSÁGI IRATOK, KÉPESKÖNYVEK
minden kor és nem számára,
minden nyelven, a legdúsabb vá-
lasztékban.

ISKOLAI és OKTATÁSI
könyvek

minden nyelven.

Népies naptárak,

ALMANACHOK,
zsebkönyvek.

*

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés rak-
tárában megtekintés végett készen állanak s kivá-
natra, gondosabb megvizsgálás végett legnagyobb kész-
séggel küldetnek mind helybe, mind vidékre.

Vidékről érkező megbízások kellő készséggel és gyor-
sasággal teljesítetnek.

Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgáltatnak
ki a könyvkereskedés által.

SZAKÁCSKÖNYVEK.

Előfizetés elfogadtatik :
minden bel és külföldi
folyóiratok, napi
és

DIVATLAPOKRA
a szállítás mind helyben,
mind vidékre a leggyor-
sabbán eszközöltetik.

*

Megyenk tantulészeiben használandó tankönyvek folyton raktáron vannak.